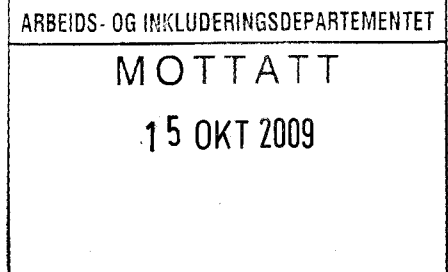

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 200607507-/IP
Vår ref.: 3.02/09/LKP
Dato: 13.10.2009

HØRING – FORSLAG TIL NY ARBEIDSTVISTLOV

Vi viser til høringsnotat av 17. april 2009 fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

SAMFO er Norges femte største arbeidsgiverforening med 235 medlemsbedrifter som sysselsetter nær 23.000 ansatte. Medlemmene kommer fortrinnsvis fra forbrukersamvirket (Coop) og boligsamvirket.

SAMFO har følgende merknader til det av departementet fremsendte høringsnotat med utkast til ny lov om arbeidstvister.

1. INNLEDNING

SAMFO er enig med departementet i at det er behov for en modernisering av gjeldende arbeidstvistlov av 5. mai 1927. Dette gjelder en modernisering av språket, herunder også bruk av kjønnsnøytrale begreper, og en tilpasning i forhold til den teknologiske utviklingen.

Likeså støtter SAMFO departementets forslag om at loven bør avspeile rettpraksis som er utviklet, i hovedsak fra Arbeidsretten, og praksis knyttet til avtalepartenes avtaleverk.

SAMFO finner det hensiktsmessig at loven endres slik den avspeiler Arbeidsrettens sammensetning i dag. Lovens prosessregler bør tilpasses de endringer som er foretatt i forbindelse med vedtagelse av ny tvistelov (lov 17. juni 2005 nr. 90) så langt de passer i overensstemmelse med Arbeidsrettens rettspresis og partenes avtaleverk.

SAMFO deler departementets og de spurte organisasjoners vurdering om et behov for en teknisk revisjon av arbeidstvistloven i form av en ny arbeidstvistlov. Videre er SAMFO enig i at loven bør innlemme lov om lønnsnemnd i arbeidstvister, som et selvstendig kapittel i loven, og at en ny lovstruktur bør avspeile prosessen med inngåelse og revisjon av tariffavtaler.

2. TEKNISK REVISJON OG SPRÅKLIG MODERNISERING

2.1. *Modernisering av språket, herunder forslag om kjønnsnøytrale ord og uttrykk*

SAMFO er enig med departementet i at det må foretas en oppdatering av språkbruken i loven, slik at den er i tråd med dagens samfunn og språkbruk. En naturlig konsekvens av dette er at lovens uttrykk gjøres kjønnsnøytrale, slik det er gjort i annen lovgivning og i gjeldende arbeidstvistlov ved endring av Arbeidsrettens *formann* og *nestformann* til *leder* og *nestleder* ved lov 17. juni 2005 nr. 60.

SAMFO støtter derfor forslaget om at *riksmeglingsmann*, *kretsmeglingsmann* og *meglingsmann* endres til *riksmekler*, *kretsmekler* og *mekler*. SAMFO deler oppfatningen om at en endring ikke vil bidra til identifikasjonsproblemer for *riksmekler* og *kretsmekler*, og at det ut fra sammenhengen av hva slags mekler som det er snakk om ikke vil bidra til praktiske problemer å erstatte dagens *meglingsmann* med *mekler*.

På samme måte har SAMFO ingen merknader til oppdatering av definisjonene i gjeldende arbeidstvistlov § 1 til gjeldende språkbruk.

2.2 *Teknologinøytralitet*

SAMFO er enig i at loven ut fra hensynet til effektivitet, tilgjengelighet og brukervennlighet bør tilpasses den teknologiske utviklingen i overensstemmelse med de tilpasninger som allerede er foretatt i den nye tvisteloven ved at bestemmelsene legges til rette for bruk av moderne informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT).

SAMFO støtter forslaget om at en ny arbeidstvistlov på tilsvarende måte som tvisteloven må utformes teknologinøytralt og legge til rette for moderne IKT.

Slik støttes også forslaget om at et krav om skriftlighet kan oppfylles ved både papirbasert og i form av et elektronisk dokument, med mindre det i loven presiseres noe annet. SAMFO mener, i motsetning til departementet, at lovteksten bør inneholde en forskriftshjemmel eller en direkte henvisning til domstolsloven § 197a ut fra hensynet til brukervennlighet og overskuelighet.

SAMFO antar på bakgrunn av ovennevnte at skriftlighetskravet i henhold til lovforslagets § 4 også vil kunne skje elektronisk, men ber departementet gjøre presiseringer i forhold til dette.

SAMFO støtter forslaget om at bestemmelser om formkravet for meddelelser til riksmekleren mv. gjøres nøytralt så lenge avsendelsesmåten skjer på en betryggende måte og på en slik måte at avsender er sikker på at den er kommet frem til mottaker.

2.3 *Endringer som følge av etablert praksis*

SAMFO støtter forslaget om å ta inn deklatoriske bestemmelser i en ny arbeidstvistlov om plassoppgivelse og plassfratredelse slik at en ny arbeidstvistlov reflekterer den praktiske virkelighet i forhold til et bredt utsnitt av avtaleverket på arbeidsmarkedet i Norge. SAMFO presiserer at partsautonomien ikke må svekkes i en ny lov.

2.3.2 *Plassoppsigelser*

SAMFO har hovedavtaler med LO, Lederne, YS, Utdanningsforbundet og NITO. Avtalen med LO er stort sett identisk med Hovedavtalen LO/NHO. Hovedavtalen LO/SAMFO ble endret i 2001 for så vidt angår organisasjonsplikt og streikerett. Hovedavtalene med YS, Utdanningsforbundet og NITO bygger på Hovedavtalen LO/NHO, mens bruk av kampmidler er utelukket for interessetvister om opprettelse eller revisjon av tariffavtale i Hovedavtalen med Lederne/SAMFO. I sistnevnte hovedavtale skal slike tvister, dersom partene ikke blir enige, avgjøres med bindende virkning av en nemnd på 5 medlemmer, jf. Hovedavtalen § 2-5.

Generelt har bedrifter i Coop ikke vært involvert i slike konflikter.

SAMFO støtter forslaget om å ta inn en deklarasjonsbestemmelse om plassoppsigelse, inneholdende en bestemmelse om mulighet for fagforeningen i henhold til fullmaktslæren kan gi og motta individuell oppsigelse på vegne av medlemmet i henhold til rettspraksis. Videre støtter SAMFO forslaget om å innføre en deklarasjonsregel svarende til Arbeidsrettens praksis om kollektiv plassoppsigelse gjennom varsel utvekslet mellom organisasjonene.

Av lovtekniske hensyn mener SAMFO at oppsigelsesfristen for den individuelle avtalen, for arbeidstakere som er omfattet av arbeidsmiljøloven, fortsatt bør stå i arbeidsmiljølovens kapittel om individuelle oppsigelsesvarsler. SAMFO viser til at en plassoppsigelse er å betrakte som en individuell oppsigelse av arbeidsforholdet, dog med den modifikasjon at det forutsettes at arbeidsforholdet gjenetableres etter konflikten er brakt i opphør. Den nye arbeidstvistlov bør alene regulere de kollektive handlingene. Frister for individuelle oppsigelser bør fortsatt fremgå av de særskilte hjemmelsgrunnlag som regulerer det individuelle ansettelsesforhold, herunder arbeidsmiljøloven og sjømannsloven, av den individuelle avtalen eller av en kollektiv avtale.

SAMFO støtter således ikke forslaget om å flytte oppsigelsesfristen fra arbeidsmiljøloven § 15-17 til en ny arbeidstvistlov.

2.3.3 *Plassfratredelse*

Med henvisning til pkt. 2.3.2 der det er angitt hvilke hovedavtaler SAMFO er part i, er plassfratredelse også en del av våre hovedavtaler, med unntak av avtalen med Lederne.

SAMFO støtter ut fra en pedagogisk synsvinkel forslaget om å ta inn en bestemmelse i loven med en overordnet definisjon av begrepet plassfratredelse, og at plassfratredelse alene kan anvendes dersom det er avtalt mellom partene.

SAMFO ser ikke grunn til at det i § 17(2) medtas en passus om at varselet i forbindelse med en plassfratredelse også skal sendes til riksmekleren, da en slik plikt ikke følger av de hovedavtaler som SAMFO er part i.

2.3.4 *Enkelte mindre endringer pga. praksis.*

SAMFO deler departementets oppfatning i forhold til meklingsmennenes virksomhet i § 27a, om oppsigelsesvarsler for midlertidige ansatte, og om kobling av avstemningsresultater. Rikslønnsnemnda

SAMFO støtter ut fra en betraktning om overskuelighet forslaget om å innlemme lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister i en ny arbeidstvistlov, herunder at § 1 tredje ledd og § 3 tas ut.

3. PROSESSREGLENE

SAMFO støtter forslaget om å oppdatere prosessreglene i en ny arbeidstvistlov slik at ordbruk mv. blir sammenfallende med språkbruken i tvisteloven og domstolloven, samtidig med at de tilpasses de særegenheter som gjelder for sakene som behandles av Arbeidsretten.

3.2 *Mekling*

SAMFO støtter departementets forslag om å lovfeste praksisen med mekling i saker ved å ta inn tilpassede regler fra tvisteloven som egne bestemmelser i en ny arbeidstvistlov.

SAMFO er tilsvarende enig i at både regler om forliksrådsbehandling og utenrettslige tvisteløsningsnemnder ikke er egnet til saker for Arbeidsretten.

SAMFO understreker at det, til tross for Arbeidsrettens aktive prosessledelse, fortsatt er partene som har rådighet over en innbrakt sak, slik at løsninger ikke presses ned over hodet på partene.

SAMFO finner det viktig at fleksibiliteten i forhold til mekling partene imellom videreføres, og SAMFO støtter derfor at det ikke tas inn regler om utenrettslig mekling, som finnes i tvisteloven kapittel 7.

3.3 *Partshjelp*

SAMFO støtter forslaget om å lovfeste Arbeidsrettens praksis angående partshjelp, herunder at andre organisasjoner innen arbeidsmarkedet hvis medlemmer har rettslig interesse i en sak, kan opptre som partshjelpere uavhengig av om organisasjonenes egne rettigheter og plikter vil bli berørt av saken.

SAMFO finner det uhensiktsmessig at å ta inn regler om partshjelp for andre typer av interesseorganisasjoner, myndigheter eller institusjoner i forbindelse med saker med prejudikatinteresse. SAMFO viser til begrunnelsen som fremgår i departementets høringsforslag.

SAMFO deler departementets synspunkt om at partshjelp som utgangspunkt må erklæres før hovedforhandlingen begynner, men mener at Arbeidsretten i særlige tilfeller bør ha mulighet for å utsette hovedforhandlingen dersom partshjelp erklæres etter utløpet av 3-ukersfristen.

En fast regel uten unntak er for rigid og SAMFO ber departementet, dersom dette ikke allerede er hjemlet eller vil bli hjemlet i reglene om utsettelse mv., om å overveie å innsette en bestemmelse med mulighet for fravikelse av 3-ukersfristen etter konkret vurdering i særlige tilfeller.

3.4 Forening av saker til felles behandling og avgjørelse

SAMFO støtter forslaget om å lovfeste adgang til å forene saker for Arbeidsretten i overensstemmelse med den alminnelige sivilprosess og Arbeidsrettens praksis, med de modifikasjoner som gjelder i forhold til sammensetning av fagdommere og meddommere i Arbeidsretten.

3.5 Effektivisering av saksforberedelse og saksbehandling

SAMFO har ingen merknader til forslaget.

3.6 Partenes representanter

SAMFO har ingen merknader til forslaget.

3.7 Inhabilitet

SAMFO støtter en videreførelse av arbeidstvistloven § 13 nr. 1 (uten andre punktum).

Som departementet anfører på side 28 i høringsnotatet er Arbeidsrettens sammensetningen med meddommere fra organisasjonene i arbeidslivet historisk betinget, og begrunnet i meddommernes kjennskap til tariffavtalene som gjelder for de organisasjoner de er oppnevnt av. Videre er det begrunnet i at det anses som uakseptabelt å bli dømt av meddommere oppnevnt etter innstilling fra egen organisasjon.

SAMFO finner en slik sammensetning avgjørende for Arbeidsrettens autoritet og legitimitet, og ser også at departementet ikke ønsker å gjøre endringer i den generelle sammensetning.

Innsigelser om inhabilitet faller imidlertid ikke inn under kjerneområdet for begrunnelsen for oppnevning av dommere etter innstilling fra organisasjonene. Slike spørsmål er av utpreget juridisk karakter, og begrunnelsen for at meddommere, som er oppnevnt etter innstilling fra organisasjonene, skal delta i avgjørelser om slike spørsmål, er derfor ikke til stede.

SAMFO støtter derfor det tredje alternativet som departementet har foreslått i høringsnotatet slik at det bare er fagdommere som avgjør inhabilitetsspørsmål.

SAMFO ser ikke grunn til å sondre mellom innsigelser som er reist på forhånd og innsigelser som først kommer opp ved innledningen til eller under hovedforhandlingen.

I forhold til alternativ to som er fremlagt av departementet mener SAMFO at denne løsning ikke bidrar til større rettsikkerhet eller legitimitet for Arbeidsretten. Likevel bør det tas inn en forskriftshjemmel som anført i forslaget til § 41 første ledd, slik at en hypotetisk mangel på meddommere/settedommere uansett sikres unngått.

3.8 *Stansning*

SAMFO har ingen merknader til forslaget.

3.9 *Fravær*

SAMFO har ingen merknader til forslaget.

3.10 *Rettsforlik*

SAMFO er enig i departementets vurderinger og forslag, og legger i den forbindelse særlig vekt at fleksibiliteten, som kjennetegner prosessen i Arbeidsretten, opprettholdes.

SAMFO er enig i at gyldighet av rettsforlik bør kunne prøves, og er enig i at slike spørsmål bør reises ved de alminnelige domstoler.

3.11 *Avskaffelse av de lokale arbeidsretter*

SAMFO har ingen merknader til forslaget.

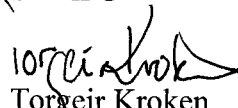
3.12 *Saksomkostninger*

SAMFO finner det ønskelig at det ikke gjøres endringer i Arbeidsrettens praksis om at det normalt ikke tilkjennes saksomkostninger, og bifaller departementets forslag om å mellom bringe lovteksten i samsvar med dagens rettspraksis.

SAMFO støtter departementets forslag om å videreføre dagens bestemmelse om rettsgebyrer og saksomkostnader ved mekling

Med vennlig hilsen

SAMFO

Torgeir Kroken
Direktør